

Boldog Karácsonyt! Ezt kívántuk egymásnak szenteste a karácsonyfa alatt. Ezt kívántuk barátainknak személyesen vagy levélben, sms-ben, e-mailben. Ezt kívánjuk most itt ezen a közösségi karácsonyon is. Ezt kívánjuk úgy, mint tavaly, vagy azelőtt. Aligha gondoltunk és gondolunk arra, hogy valami megváltozott, hogy most minden más volna. A karácsonyi fények éppen úgy ragyognak, a csillagszórók ugyanúgy szórják csillagfényüket, mint máskor. Ugyannyi, vagy még több ajándék került a karácsonyfa alá. Ki gondol egy pillanatra is arra, hogy *világválság* jöhet, vagy *háború*. Noha a szomszédban is háború dúl már több mint három éve. Ez csak a média rémhíre, a hatalmasok ijesztgetése. Ki hisz nekik?! Ünneprontás is ezt itt és most felemlíteni. De mindenfajta politikai szándéktól függetlenül gondolkodjunk el a lehetőségekről, mert a mi karácsonyunk nem szent *vallásos romantika*, hanem a *nyers valóságról*, a való életről szól.

Liturgikus kényszerből még a *bűneinket* is emlegetem, amikor arra szólítom fel kedves önmagunkat, hogy vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és bánjuk meg bűneinket, ha bármiféle válsághoz mi is hozzájárultunk volna... Példád kicsi Jézus ébresztgessen minket, a Te Utadra!

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, aki a legnagyobb bajban sem hagysz minket cserben, add, hogy felismerjük *jeleidet*, amelyek jelzik az utat a bajból való kilábalásra, aki él és szeretsz...

Evangélium (Lk 2, 1-12)

Azokban a napokban történt, hogy Augusztusz császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt.

Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. Ott tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.

Pásztorok tanyáztak a vidéken, kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. De az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek. Ma megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. Ez lesz a jel: Kisdedet találtok pólýába takarva és jászolba fektetve!”

„Ez lesz a jel: Kisdedet találtok pólýába takarva és jászolba fektetve!”

A Jászolról és a Kisdedről szeretnék beszélni.

1) A „Jászol”

Én tudom mi a *jászol*. Már beszéltem róla. Miután a nagyapám juhász volt és a birkáknak a jászolba rakta a szénát, hogy bele ne tapossák a trágyába, számomra az egész istálló egy bűzös, bűdös hely volt, amit igyekeztem gyerekként elkerülni. Mi magunk, vályogházban laktunk az Alvégen, de nem szerettem volna egy birkaistállóban megszületni, és ha időlegesen is, de ott lakni, mert az, maga lett volna a pokol.

A gazdasági világválságról és a háborúról is van fogalmam. Nem sok, és az is csak most idéződött fel bennem, miután ilyen szövegekkel fenyeget a média. Gyerekkori emlékeimből ástam elő, hogy apám bizony mesélt róla. Mint afféle gyerek, nem igazán figyeltem rá, de annyi megmaradt bennem, hogy borzalmas volt mindkettő.

Én még nem éltem, de ők már házások voltak akkor és szinte nem volt semmijük. Hol az egyik, hol a másik szülőnél húzódtak meg. Apám ácssegéd volt és munkanélküli. Elmondta, hogyan könyörögtek a munkások pár órás munkáért, és senki nem állt szóba velük. Nem volt semmi pénzük, majdhogynem kegyelemkenyéren éltek, az ismerősök segítettek, így nem kellett koldulniuk. A válság előtt is nehéz volt, mert apám apja, a nagyapám ott maradt az első világháborúban, apám anyja, a nagyanyám pedig öt gyerek születése után teljesen lebénult, és végleg ágyban feküdt, kificamodott kezével éppen csak a szájához tudta emelni a kanalat. Apám volt a legidősebb fiú, később anyját és testvéreit is segítenie kellett, mint egy gyerekkorú családfőnek. A megházasodás után pedig kettejüknek, majd nekem is otthont kellett volna teremteniük.

Jól gondoljátok meg ó ifjak, lányok, gyermekek! Mit szólnátok, ha ilyen helyzetbe kerülnétek? Nem hiszitek el, hogy ilyen ma is megtörténhet? A harmincas években sem gondolta volna senki, olyan volt a terménybőség. Tudjuk, hogy a tengerbe szórták a gazdagok a gabonát, hogy teljes csődbe ne jussanak. A szegények pedig éheztek.

A háborúról nem is beszélve. Apám később Kárpátalján dolgozott, templomokat tataroztak, tetőt javítottak. Aztán, mint munkásszázadok az oroszok előtt szögesdrótot és más akadályokat készítettek. Hazaszökött, és mert eldobta a fegyvert rögtönítélő bíróság elé állították. Kiderült, hogy az ítélkező katonatiszt az nagyorosi orvosnak a testvére volt, így ő megmenekült. Majd fogságba került, és viszontagságos utakon ért haza. Mi nagyapám pincéjében éltük át az oroszok bejövételét. Ágyúgolyó lőtte szét a templomtornyot és hátul a juhkarámot.

Mi a válság és mi a háború? Vagy a kollapszológia? Jöhet, nem jöhet? Mesebeszéd? Ezt csak néhány pesszimista károgja. Persze azt még mi is el tudjuk gondolni, hogy mások, tízezrek, százezrek munkanélküliek lesznek, és naponta gyilkolják világszerte egymást az emberek. De mi megússzuk akkor is! A mások azok mások. A mások nem mi vagyunk. A rinocérosz is tovább legel, amikor mellőle lelővik a párját.

Vagy nem így van? Talán úgy gondoljuk, hogy közünk van a biztos veszélybe kerülő másokhoz is!? Vagy a mostanság egyhelyben toporgó Bokornak, nekünk, akkor jön el a mi időnk?!

2) A „Kisded”

A „Jászol”, a fenyegető szegénység és a háborús veszély után a „Kisdedről” akarok még beszélni.

Eszünkbe jutott-e valaha is, hogy ki ez a „Kisded”, akiben hiszünk? Nem a bűzös istálló fölé festett mesepalotára, az angyali karokra, a gloriolára, az isteni fényességre gondolok. Nem. Hanem a valódi Jézusra, aki Augusztus világhatalmi tébolyának népszámláló örülete miatt Betlehem városszéli istállójában született. Aki a világ szemében egy megesett lány gyereke volt, akit álmatlan éjszakai gyötrődések után egy ács, gyerekének fogadott. Aki már gyerekként migránsként menekülésre kényszerült. Aki a prostitúcióról és tolvajokról hírhedt Názáretben nőtt fel. Aki beállt apja mellé ácsinasnak. Aki harminc éves korára munkanélküli lett, vagy önszántából, vagy kényszerből. Aki világcsavargóvá vált vándorprédikátorként. Aki megismerve az emberek nyomorát, átlátva a gazdagok és hatalmasok bűnös magatartását, „örömhírt” akart vinni a szegényeknek. Aki meghirdette a szegények, a sírók, az üldözöttek boldogságát. Akit aztán, mint közveszélyes politikai felforgatót a vallási és politikai hatalom akasztófára juttatott. És akit először és elsősorban a szegények, az elnyomottak, az üldözöttek és bűnösök fogadtak el.

Tudjátok-e, hogy kinek a születését ünnepeljük? Nincs még egy vallás vagy megújulási mozgalom, amelynek alapítója ilyen mélyről jött. Konfuciusz állami főember volt, Buddha hercegi sarj, Mózes a fáraó palotájában felnőtt előkelő zsidó, Mohamed gazdag kereskedő, a kereszténység reformálói Luther és Kálvin a papi kiváltságos rend tagjai. Igaz ugyan, hogy Jézus családfáját is Dávid királyi trónjáig vezetik vissza utólag az írások, de a valóság az, hogy Jézus egy csóró ácslegény volt. Az egész kereszténység a mély nyomorról, a szegénységről és üldözöttségről szól. A szimbóluma a „jászol” és a „kereszt”. És ez a szimbólum a születéstől a halálig a kisembert idézi. A kereszténység a csóró kisemberek hite!!!

Ha van üzenete az Istennek, akkor Jézus az egyetlen, aki hitelesen tanúsítja, hogy az Isten a kicsik, a szegények, az üldözöttek, a bűnösök pártján áll. De nem csak a pártján áll, hanem maga az Isten tudja, hogy csak lent lehetünk boldogok. A gazdag, a hatalmas, a verekedő gondolja csak, hogy a boldogság fönn van, hogy a mennyország fönn van. Csak ők, és akik azok közé vágyakoznak, gondolják azt, hogy a Pénz, a hatalmi dagály és a fegyverek biztonsága adja a békét és boldogságot. Akik megélték a harmincas évekbeli gazdasági világváltságot és az utána következő háborúkat és a szegénységet, egyáltalán, akik megtapasztalták a zsíros kenyér és a vöröshagyma korszakát, az tudja, hogy nem a jóléten múlik a boldogság. A KIO írásban is kielemezte és lefektette az erkölcsi megújulási mozgalom jézusi alapjait, amit mi betéve tudunk.

Talán most rákényszerülünk, hogy komolyan is vegyük. Hogy égbetörő igényeinket lejjebb szállítsuk. Mert ha belső kényszerből nem sikerült, talán majd a külső kényszer segíteni fog. Talán azt is felismerjük, hogy a másért élésnek új korszaka jön el, amikor nem kell éveket agyaskodnunk és vitatkoznunk, hogy mit csináljon a Bokor. Közben azt is megélhetjük, hogy egyáltalán nem kell kétségbeesnünk. Szerényebbek, együtt érzőbbek, hitelesebbek leszünk, és egyben boldogok. Ahogy az Isten üzent nekünk a jelben: A „Jászolban” és a „Keresztben”!

--- Testvéreim! Nem akarok csatlakozni a rémhírterjesztőkhöz, a politikai vészjóslókhöz, nem akarok a békés karácsony ünneprontója sem lenni. De a Bokor karácsonykor nem fényes palotában született, bíborba, bársonyba öltöztetett istenfiát ünnepli, még csak nem is hamis karácsony romantikában élvezkedik. Mi azt a valódi Jézust ünnepeljük, aki bemutatta, hogy mi is az a bizonyos *szeretet*, és miben áll az ember boldogsága. Megismétlem a jókívánságot szorongásunk és félelmeink ellenére: Boldog Karácsonyt, és boldog Újesztendőt! Mert bármi jön és bármi lesz, nem kell félni, mert igazából a mi időnk jön el, csak fogjunk össze és tartunk ki!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2025. december 26-án
a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

[Rembrandt: A pásztorok imádása]